

**DIREKCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE**

453

Na osnovu čl. 16. i 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), te člana 14. stav (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09 i 25/18), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

**PRAVILNIK
O PRUŽANJU USLUGA OPSLUŽIVANJA NA ZEMLJI NA
AERODROMIMA**

I. OPŠTI DIO

Član 1.

(Predmet pravilnika)

- (1) Ovim pravilnikom se uređuju vrste i podvrste usluga opsluživanja koje se pružaju na zemlji na aerodromima u Bosni i Hercegovini, samoopsluživanje, pružatelji usluga opsluživanja na zemlji, nadležnost Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine za izdavanje, ukidanje i suspendovanje dozvola za pružanje usluga opsluživanja na zemlji i samoopsluživanja, uloga nadležnog aerodromskog operatora, komiteta korisnika i druga pitanja od značaja za pružanje usluga opsluživanja na zemlji i samoopsluživanja.

- (2) Ovim pravilnikom preuzimaju se odredbe Direktive Vijeća 96/67/EZ od 15. oktobra 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga na aerodromima Zajednice.
- (3) Navođenje odredaba Direktive iz stava (2) ovog člana vrši se isključivo u svrhu praćenja i informiranja o preuzimanju pravne tekovine Evropske unije u zakonodavstvo Bosne i Hercegovine.

Član 2. (Definicije)

Pojedine definicije koje se koriste u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

- (1) Aerodrom (airport), u smislu ovog pravilnika, je unaprijed definirano područje na kopnu (uključujući sve objekte, instalacije i opremu) namijenjeno za slijetanje, polijetanje i manevrisanje zrakoplova u bilo kojem dijelu ili cjelini;
- (2) BHDCA, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine;
- (3) ECAA sporazum označava Multilateralni sporazum između Evropske unije i njenih država članica i Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Sjeverne Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih naroda na Kosovu (u skladu sa Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN 1244 od 10. juna 1999. godine) o uspostavljanju zajedničkog evropskog zrakoplovnog područja;
- (4) Aerodromska infrastruktura (airport infrastructure) je osnovna fizička, logička, tehnološka i informacijsko-komunikacijska struktura koja obuhvata manevarske površine, platforme, prometnice, objekte, instalacije, sisteme i opremu;
- (5) Korisnik aerodroma (airport user) je fizičko ili pravno lice odgovorno za prijevoz putnika, pošte i/ili tereta zračnim putem od ili do dotičnog aerodroma;
- (6) Operator aerodroma (operator) je svako fizičko ili pravno lice koje upravlja aerodromom i ima Potvrdu za aerodrom;
- (7) Pružatelj usluga zemaljskog opsluživanja (supplier of groundhandling services) označava svako fizičko ili pravno lice koje trećim stranama pruža jednu ili više kategorija zemaljskih usluga;
- (8) Samoopsluživanje (self handling) označava situaciju u kojoj korisnik aerodroma direktno obavlja sam za sebe jednu ili više kategorija zemaljskih usluga i za pružanje takvih usluga ne zaključuje nikakav ugovor s trećom stranom. U smislu ove definicije, korisnici aerodroma ne smatraju se između sebe trećim stranama ako:
 - a) jedan od njih ima većinski udio u vlasništvu drugog, ili
 - b) jedno te isto tijelo ima većinski udio u vlasništvu oba;
- (9) Upravno tijelo aerodroma" ili "upravni tijelo" (managing body of the airport) je tijelo koje, za prvenstveni cilj, ima rukovođenje i upravljanje aerodromskom infrastrukturom, kao i koordiniranje i kontrolu aktivnosti različitih operatera koji su prisutni na aerodromu ili u aerodromskom sistemu;
- (10) Usluge zemaljskog opsluživanja (groundhandling) označavaju usluge koje se pružaju korisnicima aerodroma na aerodromima opisanim u Dodatku I ovog pravilnika.

Član 3. (Primjenjivost)

- (1) Pružatelji usluga opsluživanja na zemlji imaju slobodan pristup tržištu radi pružanja jedne ili više usluga na svim aerodromima na teritoriji Bosne i Hercegovine čiji godišnji promet je veći od dva miliona (2.000.000) putnika ili pedeset hiljada (50.000) tona robe.
- (2) Ako aerodrom u Bosni i Hercegovini dostigne granicu u prijevozu robe, navedenu u stavu (1) ovog člana, a da pritom

ne dostigne potrebnu granicu u prijevozu putnika, tada se odredbe ovog pravilnika, koje se odnose na pristup tržištu usluga opsluživanja na zemlji ne primjenjuju na one vrste usluga opsluživanja na zemlji koje se isključivo odnose na putnike.

- (3) Pružatelji usluga opsluživanja na zemlji moraju imati sjedište na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- (4) BHDCA može, na aerodromu iz stava (1) ovog člana, da ograniči broj pružatelja usluga opsluživanja na zemlji na najmanje dva po vrsti usluge, u pogledu sljedećih usluga:
 - a) prihvat i otprema predatog prtljaga;
 - b) prihvat i otprema zrakoplova na platformi;
 - c) snabdijevanje zrakoplova gorivom i mazivom;
 - d) prihvat i otprema pošte i robe, u dijelu koji se odnosi na fizičko rukovanje pri dolasku, odlasku ili transferu između robnog (cargo) terminala i zrakoplova.
- (5) U slučaju ograničenja broja pružatelja usluga opsluživanja na zemlji iz stava (4) ovog člana, najmanje jedan pružatelj usluga, koji bude imao pravo na pružanje usluga, ne može da direktno ili indirektno bude pod kontrolom:
 - a) operatora aerodroma;
 - b) korisnika aerodroma koji je prevezao više od 25% putnika ili robe u godini koja prethodi godini u kojoj su pružatelji usluga izabrani;
 - c) subjekta koji direktno ili indirektno kontroliše operatora aerodroma ili korisnika aerodroma iz tačke b) ovog stava, odnosno subjekta kojeg kontroliše operator aerodroma ili korisnik aerodroma iz tačke b) ovog stava.
- (6) Ako je broj ovlaštenih pružatelja usluga opsluživanja na zemlji ograničen na način propisan u stavu (4) ovog člana, korisnici aerodroma moraju imati, bez obzira koji im je dio aerodroma dodijeljen, za svaku vrstu usluga opsluživanja na zemlji koja je predmet ograničenja, mogućnost efektivnog izbora najmanje dva pružatelja usluga opsluživanja na zemlji, pod uvjetima koji su utvrđeni u st. (4) i (5) ovog člana.
- (7) Pružatelj usluga opsluživanja na zemlji, zavisno od kategorije zemaljskih usluga koju pruža, mora osigurati usklađenost sa postupcima sadržanim u aerodromskom priručniku aerodroma na kojoj pruža usluge, EU propisima i IATA standardima i/ili JIG standardima za kontrolu kvaliteta goriva i operativnih procedura.
- (8) Operator aerodroma, kroz sistem nadzora usklađenosti u skladu sa propisima koji uređuju sigurnost zračnog prometa, nadzire usklađenost sistema upravljanja i izvođenje aktivnosti subjekta iz stava (7) ovoga člana.
- (9) Na zahtjev BHDCA, svaki subjekt iz člana 2. ovog pravilnika mora osigurati dostupnost i uvid u rezultate provedenih nadzora.
- (10) Nezavisno od stava (1) ovog člana, pružatelj usluga snabdijevanja zrakoplova gorivom i mazivom može podnijeti zahtjev za dobijanje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji iz oblasti snabdijevanja zrakoplova gorivom i mazivom na aerodromima u Bosni i Hercegovini čiji je godišnji promet putnika manji od 1.5 miliona, a koji ispunjava uvjete iz ovog pravilnika i ima ugovor sa aerodromskim operatorom.

II. VRSTE I PODVRSTE USLUGA OPSLUŽIVANJA NA ZEMLJI

Član 4.

(Vrste i podvrste usluga opsluživanja na zemlji)

- (1) Usluge opsluživanja na zemlji obuhvataju sljedeće vrste:
 - a) administrativni poslovi i kontrola,
 - b) opsluživanje putnika,

- c) prihvati i otprema predatog prtljaga,
 - d) prihvati i otprema pošte i robe,
 - e) prihvati i otprema zrakoplova na platformi,
 - f) opsluživanje zrakoplova,
 - g) snabdijevanje zrakoplova gorivom i mazivom,
 - h) održavanje zrakoplova,
 - i) priprema leta i usluge za posadu,
 - j) prijevoz putnika i posade od zrakoplova i do zrakoplova,
 - k) snabdijevanje zrakoplova hranom i pićem.
- (2) Dozvola za pružanje usluga opsluživanja na zemlji se izdaje za najmanje jednu od usluga iz stava (1) ovog člana.
- (3) Dozvola za samoopsluživanje se izdaje za najmanje jednu od sljedećih vrsta usluga:
- a) opsluživanje putnika,
 - b) prihvati i otprema predatog prtljaga,
 - c) prihvati i otprema pošte i robe,
 - d) prihvati i otprema zrakoplova na platformi,
 - e) snabdijevanje zrakoplova gorivom i mazivom.
- (4) Izuzetno od st. (2) i (3) ovog člana, dozvola za pružanje usluga opsluživanja na zemlji i dozvola za samoopsluživanje se mogu izdati za jednu ili više podvrsta usluga opsluživanja na zemlji koje su propisane ovim pravilnikom i to u cjelini ili za pojedine dijelove tih podvrsta.

Član 5.

(Administrativni poslovi i kontrola)

Usluga administrativnih poslova i kontrole obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- a) predstavljanje kod lokalnih vlasti ili drugih subjekata i povezivanje s njima, isplate u ime korisnika aerodroma i osiguravanje poslovnog prostora za njihove predstavnike;
- b) kontrola utovara, slanje i primanje poruka i telekomunikacija;
- c) rukovanje, čuvanje i vođenje zapisa o opremi za utovar;
- d) bilo koja druga usluga kontrole prije, tokom ili poslije leta i ostale administrativne usluge koje zahtijeva korisnik aerodroma.

Član 6.

(Opsluživanje putnika)

Usluga opsluživanja putnika obuhvata sve vrste obavještanja i pomoći pri dolasku, odlasku, transferu ili tranzitu putnika, uključujući obavještanje putnika o njihovim pravima, pregled putnih karata i putnih isprava, registraciju ručnog prtljaga i predatog prtljaga i njegov prijenos do prostora za razvrstavanje.

Član 7.

(Prihvati i otprema predatog prtljaga)

Usluga prihvata i otpreme predatog prtljaga obuhvata rukovanje prtljagom u prostoru za razvrstavanje, razvrstavanje prtljaga, pripremu prtljaga za otpremu, utovar i istovar vozila ili sredstava kojima se prevozi ili prenosi prtljag od zrakoplova do prostora za razvrstavanje i obratno i prijevoz prtljaga iz prostora za razvrstavanje do prostora za podizanje prtljaga.

Član 8.

(Prihvati i otprema pošte i robe)

Usluga prihvata i otpreme pošte i robe obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- a) za robu: fizičko rukovanje pri izvozu, prijevozu i uvozu robe, rukovanje robnim dokumentima, carinske procedure i provođenje svih procedura osiguravanja prema dogovoru strana ili prema zahtjevima okolnosti;
- b) za poštu: fizičko rukovanje dolaznom i odlaznom poštom, rukovanje poštanskim dokumentima i

provođenje svih procedura osiguravanja prema dogovoru strana ili prema zahtjevima okolnosti.

Član 9.

(Prihvati i otprema zrakoplova na platformi)

Usluga prihvata i otpreme zrakoplova na platformi obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- a) navođenje zrakoplova na zemlji pri dolasku i odlasku;
- b) pomoć pri parkiranju zrakoplova i pribavljanje odgovarajućih sredstava;
- c) komunikacija između zrakoplova i pružatelja usluga na platformi;
- d) utovar i istovar zrakoplova, uključujući pribavljanje i rukovanje potrebnim sredstvima, kao i prijevoz posade i putnika između zrakoplova i terminala i prijevoz prtljaga između zrakoplova i terminala;
- e) pribavljanje i rukovanje odgovarajućim uređajima za startovanje motora;
- f) vuča ili izguravanje zrakoplova pri dolasku i odlasku, kao i pribavljanje i rukovanje odgovarajućim sredstvima;
- g) prijevoz, utovar hrane i pića u zrakoplov i istovar iz njega.

Član 10.

(Opsluživanje zrakoplova)

Usluga opsluživanja zrakoplova obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- a) vanjsko i unutrašnje čišćenje zrakoplova, servisiranje toaleta i snabdijevanje vodom;
- b) grijanje i hlađenje putničke kabine, odstranjivanje snijega i leda, odleđivanje zrakoplova;
- c) preuređivanje putničke kabine odgovarajućom kabinskom opremom i skladištenje te opreme.

Član 11.

(Snabdijevanje zrakoplova gorivom i mazivom)

Usluga snabdijevanja zrakoplova gorivom i mazivom obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- a) organizacija i provođenje punjenja rezervoara gorivom i pražnjenja rezervoara, uključujući skladištenje goriva i kontrolu kvaliteta i količine isporučenog goriva;
- b) dopuna ulja i drugih tečnosti.

Član 12.

(Održavanje zrakoplova)

Usluga održavanja zrakoplova obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- a) redovno održavanje prije leta,
- b) vanredno održavanje koje zahtijeva korisnik aerodroma,
- c) nabavka i administracija rezervnih dijelova i odgovarajuće opreme,
- d) ugovaranje odgovarajuće pozicije za parkiranje i/ili smještaj u hangaru.

Član 13.

(Priprema leta i usluge za posadu)

Usluga pripreme leta i usluge za posadu obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- a) priprema leta na aerodromu polijetanja ili na drugoj tački;
- b) pomoć tokom leta, uključujući preusmjeravanje zrakoplova, ako je potrebno;
- c) usluge poslije leta;
- d) usluga administriranja posade.

Član 14.

(Prijevoz putnika i posade od zrakoplova i do zrakoplova)

Usluga prijevoza putnika i posade od zrakoplova i do zrakoplova obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- a) organiziranje i prijevoz posade, putnika, prtljaga, robe i pošte između različitih terminala na istom aerodromu, izuzimajući prijevoz između zrakoplova i bilo koje druge tačke unutar prostora istog aerodroma;
- b) bilo koji poseban prijevoz koji zahtijeva korisnik aerodroma.

Član 15.

(Snabdijevanje zrakoplova hranom i pićem)

Usluga snabdijevanja zrakoplova hranom i pićem obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- a) povezivanje sa dobavljačima i administrativno upravljanje,
- b) skladištenje hrane i pića i opreme potrebne za njihovu pripremu,
- c) čišćenje opreme za pripremu hrane i pića,
- d) priprema i dostavljanje opreme, kao i zaliha pića i hrane.

III. PRUŽATELJI USLUGA OPSLUŽIVANJA NA ZEMLJI

Član 16.

(Pružanje usluga opsluživanja na zemlji)

- (1) Usluge opsluživanja na zemlji može da pruža privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji je registrovan u Bosni i Hercegovini i koji posjeduje dozvolu za pružanje jedne ili više usluga opsluživanja na zemlji koju izdaje BHDCA.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, usluge opsluživanja na zemlji može da pruža operator aerodroma ili tijelo koje upravlja aerodromom certifikovano u skladu sa propisom o utvrđivanju zahtjeva i upravnih postupaka u vezi sa aerodromima i ispunjava uvjete za pružanje usluga opsluživanja na zemlji propisane navedenim pravilnikom.
- (3) U slučaju iz stava (2) ovog člana BHDCA ne izdaje posebnu dozvolu za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, dio usluga se navodi u Potvrdi za aerodrom, a tokom postupka certifikacije aerodroma pregleda se i prihvata Program stručnog osposobljavanja osoblja koje vrši usluge opsluživanja na zemlji, te se vrši pregled na terenu.

Član 17.

(Uvjeti za izdavanje dozvole)

- (1) BHDCA izdaje dozvolu za pružanje usluga opsluživanja na zemlji podnosiocu zahtjeva koji ispunjava organizacijske, finansijske, tehničke, tehnološke i personalne uvjete za njeno izdavanje.
- (2) Zahtjev za izdavanje dozvole BHDCA razmatra u skladu sa kriterijima koji su usklađeni sa sljedećim načelima:
 - a) onemogućavanje diskriminacije između podnosioca zahtjeva za pružanje usluga zemaljskog opsluživanja, odnosno samoopsluživanja;
 - b) odražavanje cilja koji se namjerava postići;
 - c) neograničeni pristup tržištu usluga zemaljskog opsluživanja ili prava na samoopsluživanje, u skladu sa članom 3. ovog pravilnika.

Član 18.

(Organizacijski uvjeti za izdavanje dozvole)

- (1) Podnositelj zahtjeva za izdavanje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji (u daljem tekstu: podnositelj zahtjeva) mora da uspostavi organizaciju koja omogućava sigurno i neprekidno pružanje odgovarajuće vrste, odnosno podvrste usluga opsluživanja na zemlji.

- (2) Kao dokaz o ispunjenosti uvjeta iz stava (1) ovog člana, podnositelj zahtjeva dostavlja BHDCA operativni priručnik, koji sadrži sljedeće elemente:

- a) sistem izmjena i dopuna operativnog priručnika;
- b) organizacijsku šemu, podatke o odgovornom rukovoditelju i drugom rukovodećem osoblju i opis njihovih odgovornosti i dužnosti;
- c) procedure za pružanje usluga zemaljskog opsluživanja;
- d) opremu i sredstva za pružanje usluga zemaljskog opsluživanja;
- e) kvalifikacije i obuku osoblja,
- f) procedure zaštite na radu,
- g) procedure za upravljanje sigurnošću i kvalitetom,
- h) procedure za postupanje u vanrednim situacijama.

Član 19.

(Finansijski uvjeti za izdavanje dozvole)

- (1) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, podnositelj zahtjeva mora da dostavi dokaz:

- a) da je solventan,
- b) da nije u postupku stečaja ili likvidacije,
- c) da poslovni račun nije u blokadi,
- d) za nove pružatelje usluga, dokaz da je za prva tri mjeseca od planiranog otpočinjanja pružanja usluga zemaljskog opsluživanja sposoban da pokrije planirane fiksne i varijabilne troškove, prema poslovnom planu koji se zasniva na realnim procjenama, pri čemu se ne uzimaju u obzir prihodi od poslovanja,
- e) da je kontinuirano sposoban da ispunjava stvarne i potencijalne obaveze,
- f) potvrdu o plaćenim porezima i doprinosima.

- (2) Kao dokaz o ispunjenosti uvjeta solventnosti iz stava (1) tačka a) ovog člana, podnositelj zahtjeva dostavlja posljednji kvartalni interni finansijski izvještaj i finansijske izvještaje za prethodne dvije poslovne godine, sa mišljenjem nezavisnog revizora i obaveznom analizom pokazatelja solventnosti.

- (3) Kao dokaz o ispunjenosti uvjeta iz stava (1) tačka b) ovog člana, podnositelj zahtjeva dostavlja potvrdu nadležne institucije ne stariju od 3 mjeseca.

- (4) Kao dokaz o ispunjenosti uvjeta iz stava (1) tačka c) ovog člana, podnositelj zahtjeva dostavlja potvrdu koju je izdala banka kod koje se vodi glavni poslovni račun.

- (5) Kao dokaz o ispunjenosti uvjeta iz stava (1) tač. d) i e) ovog člana, podnositelj zahtjeva dostavlja poslovni plan za najmanje prve tri godine poslovanja, koji sadrži:

- a) podatke o finansijskoj povezanosti podnosioca zahtjeva sa drugim komercijalnim djelatnostima u kojima učestvuje, neposredno ili preko povezanih privrednih društava i drugih pravnih lica;
- b) podatke o finansiranju kupovine i/ili zakupa opreme koja se koristi za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, kao i uvjetima i rokovima iz ugovora o zakupu ove opreme;
- c) projekcije prihoda i rashoda;
- d) planirane izvore finansiranja.

- (6) Podnositelj zahtjeva mora da dostavi polisu osiguranja odgovornosti iz djelatnosti, kojom dokazuje da je osiguran od odgovornosti za štetu koja može da nastane kao posljedica pružanja usluga opsluživanja na zemlji na aerodromskoj infrastrukturi, imovini zračnog operatora, vozilima, prtljagu, pošti, robi i stvarima, kao i za štetu koju mogu da pretrpe putnici i lica koja nisu putnici.

Član 20.

(Tehnički uvjeti za izdavanje dozvole)

- (1) Oprema i sredstva koje podnositelj zahtjeva namjerava da koristi za pružanje usluga opsluživanja na zemlji moraju, po broju i karakteristikama, odgovarati planu poslovanja, obimu prometa i tipovima zrakoplova koji se planiraju za opslugu.
- (2) Podnositelj zahtjeva je dužan da, uz zahtjev, dostavi spisak opreme i sredstava koje namjerava da koristi za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, kao i dokaze o pravu svojine ili korištenja nad njima.
- (3) Podnositelj zahtjeva je dužan da omogući uvid u opremu i sredstva koje namjerava da koristi za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, kao i u dokumentaciju o njihovom tehničkom održavanju.
- (4) Podnositelj zahtjeva mora da utvrdi sistem čuvanja i održavanja opreme i sredstava za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, koji je u skladu sa procedurama i preporukama njihovog proizvođača, kao i uvjetima i propisima koji važe na aerodromu na kojem se planira pružanje usluga.
- (5) U okviru sistema iz stava (4) ovog člana, podnositelj zahtjeva utvrđuje kriterije koje oprema i sredstva moraju da zadovolje za siguran rad, kao i način pregleda ispravnosti opreme i sredstava prije njihove upotrebe.
- (6) Mjesto za odlaganje i čuvanje opreme i sredstava za pružanje usluga opsluživanja na zemlji mora da zadovoljava standarde proizvođača te opreme, odnosno sredstava.

Član 21.

(Posebni tehnički uvjeti za izdavanje dozvole)

- (1) Podnositelj zahtjeva mora da podnese dokaz da je osigurao odgovarajući prostor koji zadovoljava uvjete i standarde neophodne za skladištenje i čuvanje opreme, rezervnih dijelova, materijala i sredstava ako namjerava da pruža sljedeće podvrste usluga opsluživanja na zemlji:
 - a) preuređivanje putničke kabine odgovarajućom kabinskom opremom i skladištenje te opreme;
 - b) organizacija i provođenje punjenja rezervoara gorivom i pražnjenja rezervoara, uključujući skladištenje goriva i kontrolu kvaliteta i količine isporučenog goriva;
 - c) nabavka i administracija rezervnih dijelova i odgovarajuće opreme;
 - d) skladištenje hrane i pića i opreme potrebne za njihovu pripremu;
 - e) rukovanje, čuvanje i vođenje zapisa o opremi za utovar.
- (2) Podnositelj zahtjeva mora da podnese dokaz da je osigurao opremu koja omogućava sigurnu dvosmjernu komunikaciju sa zrakoplovom u letu ako namjerava da pruža podvrstu usluga opsluživanja na zemlji koja se odnosi na pomoć tokom leta, uključujući preusmjerenje zrakoplova, ako je potrebno.

Član 22.

(Tehnološki uvjeti za izdavanje dozvole)

- (1) Operativni priručnik podnositelja zahtjeva mora da sadrži standardne procedure za pružanje svih vrsta, odnosno podvrsta usluga opsluživanja na zemlji koje namjerava da obavlja, uključujući koordinaciju sa korisnicima aerodroma i tijekom koje upravlja aerodromom, kao i koordinaciju aktivnosti i procedure pružanja usluga za korisnike sa posebnim zahtjevima.
- (2) U procedurama za pružanje usluga podnositelj zahtjeva definiše opis poslova, proces rada, osoblje koje pruža usluge, kao i potrebnu opremu i sredstva i način njihovog korištenja, tako da se usluga opsluživanja na zemlji pruža na siguran

način i u skladu sa propisima, međunarodnim standardima i preporučenom praksom u zrakoplovnoj industriji, kao i tehničkim specifikacijama proizvođača opreme koja se koristi.

- (3) U procedurama za pružanje usluga podnositelj zahtjeva uspostavlja standarde koji se tiču određivanja potrebnog broja osoblja i opreme, u skladu sa vremenskim normama za opisane poslove.
- (4) Procedure za pružanje usluga moraju da budu usaglašene sa važećim aerodromskim priručnikom aerodroma na kojem se usluge pružaju.

Član 23.

(Posebni tehnološki uvjeti za izdavanje dozvole)

- (1) Procedura za pružanje usluge ukrcavanja i iskrcavanja putnika mora da utvrdi postupke prijema putnika sa invaliditetom i smanjenom pokretljivošću, kako bi se tim licima omogućilo da se, pod jednakim uvjetima i bez diskriminacije, prevoze u zračnom prometu i da se opsluživanje specijalnih kategorija putnika obavlja na siguran način.
- (2) Procedure za pružanje usluga ukrcavanja i iskrcavanja putnika i utovara i istovara prtljaga moraju da utvrde postupke sa opasnim materijama u prijevozu, oružjem i municijom i posebnim vrstama tereta.
- (3) Procedura za pružanje usluge prihvata i otpreme zrakoplova na platformi mora da utvrdi postupke za provjeru sigurnog korištenja platforme prije i nakon pružanja usluga.
- (4) Procedura za pružanje usluge snabdijevanja zrakoplova gorivom i mazivom mora da utvrdi postupke u slučaju prosipanja goriva, maziva i drugih zapaljivih tečnosti na platformi.
- (5) Procedura za pružanje usluge redovnog održavanja zrakoplova prije leta (linijsko održavanje) mora da bude usklađena sa procedurama korisnika aerodroma.

Član 24.

(Personalni uvjeti za izdavanje dozvole)

- (1) Podnositelj zahtjeva mora da osigura dovoljan broj kvalifikovanog i stručno obučenog/osposobljenog osoblja u zavisnosti od vrste usluge koju pruža.
- (2) Za obavljanje pojedinih vrsta, odnosno podvrsta usluga opsluživanja na zemlji, podnositelj zahtjeva mora da raspolaže osobljem koje posjeduje odgovarajuće dozvole ili potvrde o obučeniosti/o stručnoj osposobljenosti, koje su izdate u centrima za obuku za stručno osposobljavanje.
- (3) Osoblje koje pruža uslugu pripreme leta i usluge za posadu mora da posjeduje važeću potvrdu o obučeniosti/o stručnoj osposobljenosti za dispečera prometa.
- (4) Osoblje koje pruža uslugu redovnog održavanja zrakoplova, kao i druge usluge održavanja koje zahtijeva korisnik aerodroma, mora da posjeduje važeću dozvolu za održavanje zrakoplova.
- (5) Potvrdu o obučeniosti/o stručnoj osposobljenosti za poslove domaćice/domaćina zrakoplovnog pristaništa mora da posjeduje osoblje koje pruža uslugu opsluživanja putnika, osim osoblja koje vrši registraciju putnika.
- (6) Potvrdu o obučeniosti/o stručnoj osposobljenosti za poslove parker signaliste mora da posjeduje osoblje koje pruža sljedeće podvrste usluga:
 - a) navođenje zrakoplova na zemlji pri dolasku i odlasku,
 - b) pomoć pri parkiranju zrakoplova i pribavljanje odgovarajućih sredstava.
- (7) Potvrdu o obučeniosti/o stručnoj osposobljenosti za poslove kontrolora opsluživanja zrakoplova, putnika i stvari mora da posjeduje osoblje koje pruža sljedeće podvrste usluga:

- a) kontrola utovara, slanje i primanje poruka i telekomunikacija;
 - b) bilo koja druga usluga kontrole prije, tokom ili poslije leta i ostale administrativne usluge koje zahtijeva korisnik aerodroma.
- (8) Potvrdu o obučenosti/o stručnoj osposobljenosti za poslove rukovatelja aerodromskom opremom mora da posjeduje osoblje koje pruža sljedeće podvrste usluga:
- a) pribavljanje i rukovanje odgovarajućim uređajima za startovanje motora;
 - b) vuča ili izguravanje zrakoplova pri dolasku i odlasku, kao i pribavljanje i rukovanje odgovarajućim sredstvima;
 - c) utovar i istovar zrakoplova, uključujući pribavljanje i rukovanje potrebnim sredstvima, kao i prijevoz posade i putnika između zrakoplova i terminala i prijevoz prtljaga između zrakoplova i terminala;
 - d) prijevoz, utovar hrane i pića u zrakoplov i istovar iz njega;
 - e) servisiranje toaleta i snabdijevanje vodom;
 - f) grijanje i hlađenje putničke kabine, odstranjivanje snijega i leda, odleđivanje zrakoplova.
- (9) Osoblje koje pruža uslugu snabdijevanja zrakoplova gorivom i mazivom mora da posjeduje potvrdu o obučenosti/o stručnoj osposobljenosti za poslove vozača punitelja gorivom, manipulant gorivom pomoćnika punitelja gorivom ili skladištara goriva, u zavisnosti od poslova koje treba da obavlja.

Član 25.

(Obuka/osposobljavanje osoblja)

- (1) Podnositelj zahtjeva je dužan da u svom operativnom priručniku utvrdi program obuke/osposobljavanja osoblja koje koje namjerava da angažuje za pružanje usluga, kao i sistem za vođenje i čuvanje zapisa o provedenim obukama/osposobljavanjima.
- (2) Program obuke/osposobljavanje iz stava (1) ovog člana mora da sadrži osnovnu obuku za sve zaposlene, specijalističku obuku za svako radno mjesto, praktičnu obuku na radnom mjestu i periodičnu obuku radi obnove znanja.
- (3) Prilikom uvođenja u rad nove ili modifikovane opreme ili sredstava, pružatelj usluga opsluživanja na zemlji je obavezan da organizuje odgovarajuću obuku/osposobljavanje.

Član 26.

(Obučenosť/osposobljenost za obavljanje poslova u transportu opasne robe)

- Potvrdu o završenoj stručnoj obući/osposobljavanju za obavljanje poslova u transportu opasne robe, prema programima koje odobrava BHDCA, mora da posjeduje osoblje koje pruža sljedeće vrste, odnosno podvrste usluga opsluživanja na zemlji:
- a) opsluživanje putnika,
 - b) prihvati i otprema predatog prtljaga,
 - c) prihvati i otprema pošte i robe,
 - d) snabdijevanje zrakoplova gorivom i mazivom,
 - e) kontrola utovara, slanje i primanje poruka i telekomunikacija,
 - f) utovar i istovar zrakoplova, uključujući pribavljanje i rukovanje potrebnim sredstvima, kao i prijevoz posade i putnika između zrakoplova i terminala i prijevoz prtljaga između zrakoplova i terminala.

IV. SAMOOPSLUŽIVANJE

Član 27.

- (Samostalno obavljanje usluga opsluživanja na zemlji)
- (1) Korisnik aerodroma za svoje potrebe može obavljati jednu ili više kategorija usluga opsluživanja na zemlji.
 - (2) U slučaju kada korisnik aerodroma ispunjava uvjete da obavlja, za sopstvene potrebe, jednu ili više usluga opsluživanja na zemlji, BHDCA izdaje dozvolu za samoopsluživanje.
 - (3) BHDCA izdaje dozvolu za samoopsluživanje korisniku aerodroma koji ispunjava organizacijske, tehničke, tehnološke i personalne uvjete za njeno izdavanje.
 - (4) Odredbe ovog pravilnika koje se odnose na izdavanje i važenje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji shodno se primjenjuju i na dozvolu za samoopsluživanje, osim ako je drugačije propisano.
 - (5) Izuzetno od stava (1) ovoga člana, na aerodromima čiji godišnji promet nije manji od milion putnika ili 25 000 tona tereta, na zahtjev upravnog tijela aerodroma, BHDCA može ograničiti broj korisnika aerodroma koji žele samostalno obavljati sljedeće kategorije usluga opsluživanja na zemlji, ali taj broj ne može biti ograničen na manje od dva korisnika aerodroma:
 - a) rukovanje prtljagom,
 - b) rukovanje na stajanci,
 - c) rukovanje gorivom i mazivom,
 - d) rukovanje teretom i poštom u pogledu fizičkog rukovanja teretom i poštom pri dolasku, odlasku ili transferu između robnog terminala i zrakoplova.
 - (6) Zahtjev iz stava (2) ovog člana mora sadržavati:
 - a) naznaku za koju od kategorija iz stava (2) ovog pravilnika se traži ograničenje,
 - b) razloge kojima se to ograničenje opravdava, te
 - c) plan odgovarajućih mjera za prevladavanje navedenih razloga za ograničenje.
 - (7) Ograničenje iz stava (2) ovog člana ne smije:
 - a) nepotrebno narušavati ciljeve ovog pravilnika,
 - b) narušavati načelo tržišnog takmičenja između pružatelja zemaljskih usluga i/ili korisnika aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge i
 - c) primjenjivati se u obimu većem nego što je potrebno.
 - (8) Ukoliko se broj korisnika aerodroma, koji žele samostalno obavljati zemaljske usluge, ograniči u skladu sa stavom (2) ovog člana, samostalno obavljanje odgovarajućih zemaljskih usluga biće dopušteno u skladu sa članom 3. ovog pravilnika onim korisnicima aerodroma koji su u prethodnoj kalendarskoj godini prevezli najveći broj putnika na/sa aerodroma na kojem žele organizirati samostalno obavljanje zemaljskih usluga.
 - (9) BHDCA može bilo kad, ali u svakom slučaju svake tri godine, ponovo ispitati listu odobrenih korisnika aerodroma koji samostalno obavljaju usluge opsluživanja na zemlji na osnovu kriterija broja prevezenih putnika u prethodnoj kalendarskoj godini. Ako novo ispitivanje liste pokaže da postoji novi zainteresirani korisnik aerodroma koji želi samostalno obavljati usluge opsluživanja na zemlji sa većim brojem prevezenih putnika, tada će, najkasnije šest mjeseci nakon ispitivanja liste, već odobreni korisnik aerodroma koji samostalno obavlja usluge opsluživanja na zemlji sa najmanjim brojem prevezenih putnika biti zamijenjen tim novim korisnikom aerodroma koji želi samostalno obavljati usluge opsluživanja na zemlji.

- (10) Ukoliko se broj korisnika aerodroma, koji žele samostalno obavljati usluge opsluživanja na zemlji, ograniči u skladu sa stavom (2) ovog člana, o toj odluci biće obaviješteno upravno tijelo aerodroma, a odluka će biti objavljena na internet stranici aerodroma na koji se odluka o ograničenju odnosi, te će biti dostupna svim zainteresiranim korisnicima aerodroma.
- (11) Protiv odluke BHDCA iz stava (2) ovog člana, koja je konačna u upravnom postupku, može se pokrenuti upravni spor.

V. IZDAVANJE DOZVOLE ZA PRUŽANJE USLUGA OPSLUŽIVANJA NA ZEMLJI

Član 28.

(Podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole)

- (1) Zahtjev za izdavanje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji ili samoopsluživanja podnosi se BHDCA najkasnije 60 dana prije planiranog početka pružanja usluga opsluživanja na zemlji ili samoopsluživanja.
- (2) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana podnositelj zahtjeva mora da dostavi operativni priručnik, dokaze o ispunjavanju uvjeta propisanih ovim pravilnikom, program sigurnosti civilnog zrakoplovstva, ukoliko pružatelj zemaljskih usluga vrši primjenu sigurnosnih mjera, u skladu sa propisima koje donosi BHDCA iz oblasti sigurnosti civilnog zrakoplovstva, kao i izjavu o provođenju standarda i preporučene prakse o zaštiti životne sredine.
- (3) Obrazac zahtjeva za izdavanje, izmjenu i produženje važenja dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji ili samoopsluživanje dat je u Prilogu 1. ovog pravilnika.

Član 29.

(Provođenje postupka)

- (1) Generalni direktor BHDCA svojim rješenjem formira tim za provođenje postupka za izdavanje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji ili samoopsluživanja.
- (2) Po prijemu zahtjeva za izdavanje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji ili samoopsluživanja, vođa tima BHDCA, zajedno sa članovima tima, utvrđuje da li podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete za izdavanje dozvole.
- (3) Vođa tima iz stava (1) ovog člana dužan je pribaviti stručno mišljenje od drugih članova tima BHDCA po pitanju zahtjeva.
- (4) Po završenom postupku, vođa tima, na osnovu dostavljenih mišljenja članova tima, sačinjava pisani izvještaj o utvrđivanju činjeničnog stanja i dostavlja ga generalnom direktoru BHDCA i podnositelju zahtjeva.
- (5) Ako su u izvještaju o utvrđivanju činjeničnog stanja utvrđene nepravilnosti zbog kojih se dozvola ne može izdati, a koje nije moguće otkloniti korektivnim mjerama, vođa tima BHDCA izrađuje rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole i dostavlja ga generalnom direktoru na potpis.
- (6) Ako je u izvještaju o utvrđivanju činjeničnog stanja utvrđeno postojanje nepravilnosti koje je moguće otkloniti, vođa tima BHDCA nalaže podnositelju zahtjeva da predloži korektivne mjere za otklanjanje nepravilnosti i rokove za njihovo preduzimanje.
- (7) Članovi tima procjenjuju korektivne mjere koje je predložio podnositelj zahtjeva i prihvataju ih ako su prihvatljive za otklanjanje uočenih nepravilnosti, a podnositelj zahtjeva mora da primijeni korektivne mjere koje su prihvatili članovi tima BHDCA.

Član 30.

(Rješenje)

- (1) Generalni direktor BHDCA, na prijedlog vođe tima BHDCA, donosi rješenje kojim se odbija zahtjev za izdavanje dozvole ako:
 - a) podnositelj zahtjeva ne predloži korektivne mjere u roku od 30 dana, računajući od dana kada je primio izvještaj o izvršenoj provjeri koji sadrži nalog za predlaganje korektivnih mjera; ili
 - b) podnositelj zahtjeva ne primijeni korektivne mjere koje su prihvatili članovima tima BHDCA u roku koji je sporazumno određen između BHDCA i podnositelja zahtjeva.
- (2) Ako u izvještaju o utvrđivanju činjeničnog stanja nisu utvrđene nepravilnosti zbog kojih nije moguće izdati dozvolu ili su utvrđene nepravilnosti koje ne utiču neposredno na sigurnost zračnog prometa, generalni direktor BHDCA, na prijedlog vođe tima BHDCA, donosi rješenje o izdavanju dozvole i podnositelju zahtjeva izdaje dozvolu.
- (3) Rješenjem o izdavanju dozvole odobrava se i operativni priručnik podnositelja zahtjeva.
- (4) O izdavanju dozvole, kao i o svim promjenama koje se odnose na dozvolu, vođa tima BHDCA obavještava operatora aerodroma na kojem se pružaju usluge opsluživanja na zemlji.
- (5) Dozvola za pružanje usluga opsluživanja na zemlji se izdaje na obrascu koji je dat u Prilogu 2. ovog pravilnika, a dozvola za samoopsluživanje na obrascu koji je dat u Prilogu 3. ovog pravilnika.

Član 31.

(Važenje dozvole)

- (1) Dozvola za pružanje usluga opsluživanja na zemlji i dozvola za samoopsluživanje važe tri godine, izuzev u slučaju suspenzije ili stavljanja van snage.
- (2) Važenje dozvole iz stava (1) ovog člana se odnosi na sve vrste, podvrste ili dijelove podvrsta usluga opsluživanja na zemlji za koje je dozvola izdata.
- (3) U toku važenja dozvole iz stava (1) ovog člana BHDCA vrši nadzor nad imateljem dozvole prema programu nadzora BHDCA.
- (4) Imatelj dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji je dužan da osigura kontinuitet u pružanju usluga opsluživanja na zemlji, odnosno samoopsluživanja, kao i da usluge za koje posjeduje dozvolu pruža na pošten i nediskriminatoran način.

Član 32.

(Izmjena dozvole)

- (1) Imatelj dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji može, u toku važenja dozvole, da podnese zahtjev za izdavanje dozvole za novu vrstu, podvrstu ili dio podvrste usluga opsluživanja na zemlji (izmjenu dozvole), sa dokazima o ispunjenosti uvjeta za njihovo izdavanje.
- (2) Na osnovu zahtjeva za izmjenu dozvole, BHDCA vrši provjeru ispunjenosti uvjeta za izdavanje dozvole za novu vrstu, podvrstu ili dio podvrste usluga opsluživanja na zemlji i donosi rješenje o tom zahtjevu.
- (3) U slučaju izmjene dozvole, nova vrsta, podvrsta ili dio podvrste usluga opsluživanja na zemlji, čije vršenje je BHDCA odobrila, unosi se u obrazac dozvole i važi do isteka roka važenja dozvole.

Član 33.

(Produženje roka važenja dozvole)

- (1) Za produženje roka važenja dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, odnosno dozvole za samoopsluživanje, imatelj dozvole podnosi BHDCA zahtjev za obavljanje nadzora i to najranije 60 dana prije isteka roka važenja dozvole.
- (2) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana, imatelj dozvole podnosi sljedeću dokumentaciju:
 - a) izjavu o tome da nema promjena u pogledu uvjeta pod kojima je dozvola izdata;
 - b) finansijski izvještaj za posljednju poslovnu godinu, sa izvještajem nezavisnog revizora i analizom pokazatelja likvidnosti i solventnosti;
 - c) potvrdu nadležne institucije da imatelj dozvole nema neizmirenih obaveza po osnovu javnih prihoda, ne stariju od 3 mjeseca;
 - d) potvrdu nadležne institucije da imatelj dozvole nema neizmirenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa za zaposlene, ne stariju od 3 mjeseca;
 - e) poslovni plan za godinu u kojoj se vrši produženje roka važenja dozvole;
 - f) polis osiguranja.
- (3) Ako se nadzorom utvrdi da imatelj dozvole i dalje ispunjava uvjete pod kojima je dozvola izdata, BHDCA donosi rješenje o produženju roka važenja dozvole na naredne tri godine i izdaje novi obrazac dozvole.

Član 34.

(Suspenzija dozvole)

- (1) Ako zrakoplovni inspektor, vršeći inspekcijski nadzor, ustanovi da imatelj dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji ne ispunjava neki od uvjeta pod kojim je dozvola izdata, suspendovaće dozvolu.
- (2) Prijedlog za suspenziju dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji može da podnese generalnom direktoru BHDCA i vođa tima za izdavanje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji ako utvrdi da imatelj dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji ne ispunjava neki od uvjeta na osnovu kojih je dozvola izdata.
- (3) BHDCA može, na zahtjev operatora aerodroma, da suspenduje dozvolu za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, odnosno samoopsluživanja, ako pružatelj usluga opsluživanja na zemlji, odnosno korisnik aerodroma koji se samoopslužuje, ne poštuje pravila koja su utvrđena kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje aerodroma.
- (4) Pravila iz stava (3) ovog člana moraju da budu u skladu sa sljedećim načelima:
 - a) moraju se primjenjivati na nediskriminatoran način na različite pružatelje usluga i korisnike aerodroma,
 - b) moraju da budu vezana za cilj koji se namjerava postići,
 - c) ne smiju u praksi da ograničavaju pristup tržištu ili slobodu samoopsluživanja na nivo ispod onog koji je predviđen ovim pravilnikom.

Član 35.

(Trajanje i dejstvo suspenzije dozvole)

- (1) U slučaju da uvaži prijedlog za suspenziju dozvole, generalni direktor BHDCA donosi rješenje o potpunoj ili djelimičnoj suspenziji dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji.
- (2) Rješenjem o potpunoj suspenziji imatelju dozvole se zabranjuje da pruža sve usluge opsluživanja na zemlji, a rješenjem o djelimičnoj suspenziji imatelju dozvole se zabranjuje da obavlja neke od usluga koje su upisane u dozvolu.

- (3) Suspenzija dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji može da traje najduže šest mjeseci, računajući od dana kada je dostavljeno rješenje o suspenziji.
- (4) U rješenju o potpunoj ili djelimičnoj suspenziji BHDCA može da naloži imatelju dozvole da u određenom roku ispunji odgovarajuće obaveze sa ciljem ispunjenja propisanih uvjeta za važenje dozvole.
- (5) Suspenzija dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji se ukida ako imatelj dozvole, prije isteka roka određenog rješenjem o suspenziji, ispunji obaveze koje su mu naložene tim rješenjem.

Član 36.

(Stavljanje dozvole van snage)

BHDCA stavlja van snage dozvolu za pružanje usluga opsluživanja na zemlji u sljedećim slučajevima:

- a) ako imatelj dozvole ne ispunji obaveze koje su mu naložene rješenjem o suspenziji dozvole do isteka roka koji je određen u rješenju o suspenziji;
- b) neposredno na osnovu prijedloga zrakoplovnog inspektora ili vođe tima za izdavanje dozvole za stavljanje dozvole van snage ako je očigledno da imatelj dozvole ne može ispuniti uvjete propisane za pružanje usluga opsluživanja na zemlji;
- c) ako, uprkos upozorenju BHDCA, imatelj dozvole nastavi da usluge za koje posjeduje dozvolu pruža na nepošten ili diskriminatoran način;
- d) ako imatelj dozvole:
 - (1) ne pruža usluge za koje mu je dozvola izdata u periodu od godinu dana od izdavanja dozvole, ili
 - (2) ima prekid duži od godinu dana u pružanju usluga za koje mu je dozvola izdata;
- e) na izričit pisani zahtjev imatelja dozvole.

U zavisnosti od konkretnog slučaja, rješenje o stavljanju van snage dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji BHDCA donosi za sve vrste, podvrste ili dijelove podvrsta usluga opsluživanja na zemlji za koje je dozvola izdata ili za samo neke od njih.

Član 37.

(Promjene u toku važenja dozvole)

- (1) Nositelj dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji je dužan da obavijesti BHDCA o namjeri da izvrši promjene u funkcionalnom sistemu, i to najkasnije 30 dana prije planirane promjene.
- (2) Promjene iz stava 1. ovog člana imatelj dozvole mora da unese u operativni priručnik, kao i da provede odgovarajuću obuku osoblja koje pruža usluge opsluživanja na zemlji.

VI. TIJELO KOJE UPRAVLJA AERODROMOM

Član 38.

(Upravno tijelo aerodroma)

- (1) Kada aerodromom upravljaju dva ili više tijela, za potrebe ovog pravilnika, svako od tih tijela smatraće se dijelom upravnog tijela aerodroma.
- (2) Kada jedno tijelo upravlja sa više aerodroma, za potrebe ovog pravilnika, svaki od tih aerodroma smatraće se izdvojenom cjelinom.
- (3) Za osiguravanje provođenja odredaba ovog pravilnika, nadležni organ je BHDCA, sa nadležnostima koje su propisane ovim pravilnikom.

Član 39.

(Razdvajanje računa)

- (1) Kada operator aerodroma, korisnik aerodroma ili pružatelj usluga opsluživanja na zemlji pruža usluge, mora voditi odvojeno računovodstvo za djelatnost usluga opsluživanja

- na zemlji od računovodstva za svoje druge djelatnosti, u skladu s važećom komercijalnom praksom.
- (2) Godišnji finansijski izvještaj mora sadržavati izjavu o tome da je izvršeno razdvajanje računovodstva iz stava (1) ovog člana i, u slučaju kada operator aerodroma pruža usluge opsluživanja na zemlji, da nema finansijskih tokova između djelatnosti usluga opsluživanja na zemlji i njegovih drugih djelatnosti.
 - (3) Ukoliko finansijski izvještaji pružatelja usluga opsluživanja na zemlji podliježu obavezi revidiranja od strane nezavisnog ovlaštenog revizora, revizorski izvještaj mora sadržavati konstataciju revizora o tome da li je izvršeno razdvajanje računovodstva i da nema finansijskih tokova između djelatnosti usluga opsluživanja na zemlji i njegovih drugih djelatnosti.
 - (4) Godišnji finansijski izvještaj sa izvještajem nezavisnog revizora, iz stava (2) ovog člana, dostavlja se BHDCA u roku koji nije duži od 6 mjeseci od završetka prethodne finansijske godine.

VII. KOMITET KORISNIKA

Član 40.

(Komitet korisnika aerodroma)

- (1) Komitet korisnika aerodroma mora biti formiran za svaki aerodrom na koji se primjenjuju odredbe ovog pravilnika. Svi korisnici aerodroma imaju pravo biti u Komitetu.
- (2) Komitet korisnika aerodroma čine predstavnici korisnika aerodroma ili organizacija koje ih predstavljaju.
- (3) Komitet korisnika aerodroma formiraće upravno tijelo aerodroma u roku od 3 (tri) mjeseca od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.
- (4) Komitet korisnika aerodroma mora donijeti Poslovnik o radu Komiteta.

Član 41.

(Konsultacije)

- (1) Operator aerodroma, Komitet korisnika aerodroma koji koriste aerodromske usluge i preduzeća koja pružaju usluge opsluživanja na zemlji održavaju obavezne konsultacije koje se odnose na primjenu ovog pravilnika.
- (2) Konsultacije iz stava (1) ovog člana se, pored ostalog, odnose na cijene usluga opsluživanja na zemlji za koje su odobrena izuzeća u skladu sa članom 43. stav (1) tačka b) ovog pravilnika, kao i na uređenje pružanja tih usluga.
- (3) Konsultacije iz stava (1) ovog člana se organizuju najmanje jednom godišnje.

VIII. CENTRALIZIRANA INFRASTRUKTURA

Član 42.

(Centralizirana infrastruktura)

- (1) Centraliziranom infrastrukturom koja se koristi za pružanje usluga na zemlji, čija kompleksnost, troškovi ili uticaj na životnu sredinu ne dopuštaju podjelu ili dupliranje, kao što su sistemi za sortiranje prtljaga, odmrzavanje, pročišćavanje vode i distribuciju goriva, upravlja upravno tijelo aerodroma ili drugo tijelo koje BHDCA odredi da može upravljati tom infrastrukturom.
- (2) Osim centralizirane infrastrukture iz stava (1) ovog člana, i drugi objekti aerodroma mogu se proglasiti centraliziranom infrastrukturom, imajući na umu postojeća ograničenja raspoloživog prostora i kapaciteta na tom aerodromu.
- (3) Zahtjev za proglašavanjem određene infrastrukture na aerodromu centraliziranom, BHDCA podnosi tijelo koje upravlja tom infrastrukturom.
- (4) Zahtjev iz stava (3) ovog člana mora sadržavati:
 - a) naziv i namjenu infrastrukture za koju se traži da bude proglašena centraliziranom;

- b) specifična ograničenja raspoloživog prostora ili kapaciteta kojima se taj zahtjev opravdava;
 - c) izrađen plan odgovarajućih mjera za prevladavanje tih ograničenja kojima se zahtjev opravdava, kada je to moguće.
- (5) Odluku o proglašavanju određene infrastrukture na aerodromu centraliziranom donosi BHDCA.
 - (6) Odluka iz stava (5) ovog člana ne smije:
 - a) nepotrebno narušavati ciljeve ovog pravilnika,
 - b) narušavati načelo tržišnog takmičenja između pružatelja zemaljskih usluga i/ili korisnika aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge,
 - c) primjenjivati se u obimu većem nego što je potrebno.
 - (7) O odluci o proglašavanju određene infrastrukture na aerodromu centraliziranom biće obaviješteno upravno tijelo aerodroma, a odluka će biti objavljena na internet stranici aerodroma na koji se odluka odnosi, te će biti dostupna svim zainteresiranim pružateljima usluga opsluživanja na zemlji i korisnicima aerodroma.
 - (8) Upravno tijelo aerodroma, ili tijelo koje upravlja centraliziranom infrastrukturom, obavezni su osigurati slobodan pristup centraliziranoj infrastrukturi, te transparentno, objektivno i nediskriminirajuće korištenje te infrastrukture svim pružateljima zemaljskih usluga i svim korisnicima aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge, unutar ograničenja propisanih ovim pravilnikom.

Član 43.

(Izuzeća)

- (1) Zbog specifičnih ograničenja raspoloživog prostora ili kapaciteta, koja posebno proizilaze iz zagušenosti i stepena iskorištenosti prostora, upravno tijelo aerodroma može pisanim putem zatražiti od BHDCA da:
 - a) ograniči broj pružatelja jedne ili više kategorija onih usluga opsluživanja na zemlji koje nisu navedene u članu 3. stav (4) ovog pravilnika. U tom slučaju primjenjivaće se odredbe člana 3. st. (5) i (6) ovog pravilnika;
 - b) ograniči obavljanje jedne ili više usluga opsluživanja na zemlji iz člana 27. stav (5) ovog pravilnika na samo jednog pružatelja usluga opsluživanja na zemlji;
 - c) ograniči broj korisnika aerodroma koji samostalno obavljaju usluge opsluživanja na zemlji za obavljanje kategorija onih usluga opsluživanja na zemlji koje nisu navedene u članu 27. stav (2) ovog pravilnika, na dva korisnika aerodroma. U tom slučaju primjenjivaće se odredbe člana 27. stav (5) ovog pravilnika;
 - d) zabrani samostalno obavljanje zemaljskih usluga ili ga ograniči na jednog korisnika aerodroma, za usluge iz člana 27. stav (2) ovog pravilnika.
- (2) BHDCA može odobriti zahtjev za izuzeće iz stava (1) ovog člana.
- (3) Za svako izuzeće iz stava (1) ovoga člana:
 - a) mora biti naznačeno za koju je kategoriju usluga opsluživanja na zemlji odobreno,
 - b) moraju biti navedena specifična ograničenja raspoloživog prostora ili kapaciteta kojima se to izuzeće opravdava, te
 - c) mora biti izrađen plan odgovarajućih mjera za prevladavanje ograničenja.
- (4) Izuzeća iz stava (2) ovog člana ne smiju:
 - a) nepotrebno narušavati ciljeve ovoga pravilnika,
 - b) narušavati načelo tržišnog takmičenja između pružatelja zemaljskih usluga i/ili korisnika aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge i
 - c) primjenjivati se u obimu većem nego što je potrebno.

- (5) Izuzeća za slučajeve iz stava (1) tač. a), c) i d) ovoga člana ne smiju trajati duže od tri godine. Ako se pojavi novi zahtjev za izuzećem osnovan na drugim razlozima u odnosu na prethodni zahtjev, BHDCA mora, najkasnije tri mjeseca prije isteka roka na koje je izuzeće odobreno, odlučiti o novom zahtjevu, te postupati u skladu s odredbama ovog člana.
- (6) Izuzeća za slučaj iz stava (1) tačke b) ovog člana ne smiju trajati duže od dvije godine.
- (7) O odluci o izuzeću iz stava (2) ovog člana biće obaviješteno upravno tijelo aerodroma, a odluka će biti objavljena na internet stranici aerodroma na koji se izuzeće odnosi, te će biti dostupna svim zainteresiranim pružateljima usluga opsluživanja na zemlji i korisnicima aerodroma.

Član 44.

(Postupak izbora pružatelja usluga opsluživanja na zemlji)

- (1) Ako BHDCA ograniči broj pružatelja usluga opsluživanja na zemlji u skladu sa članom 3. stav (4) ovog pravilnika ili donese odluku o izuzeću u skladu sa članom 43. ovog pravilnika, postupak izbora pružatelja usluga opsluživanja na zemlji se sastoji od određivanja mjerila za izbor, objavljivanja javnog oglasa za podnošenje ponuda, prikupljanja ponuda i donošenja odluke o izboru pružatelja usluga.
- (2) Postupak izbora pružatelja usluga opsluživanja na zemlji provodi upravno tijelo aerodroma uz konsultacije Komiteta korisnika aerodroma pod uvjetom da upravno tijelo aerodroma:
 - a) ne pruža identične kategorije zemaljskih usluga,
 - b) nema direktnu ili indirektnu kontrolu nad bilo kojim pružateljem takvih usluga, i
 - c) nije na drugi način povezan sa takvim pružateljem zemaljskih usluga.
- (3) Ukoliko nisu ispunjeni uvjeti iz stava (2) ovog člana, izbor provodi BHDCA, te utvrđuje uvjete javnog oglasa, prikuplja ponude i obavlja izbor pružatelja zemaljskih usluga nakon konsultacija sa Komitetom korisnika aerodroma i upravnim tijelom aerodroma.
- (4) Upravno tijelo aerodroma ima obavezu da obavijesti BHDCA o svim okolnostima koje bi mogle uticati na uvjete iz stava (2) ovog člana.
- (5) Mjerila za izbor moraju da budu primjerena, objektivna, transparentna i nediskriminatorna i da obuhvataju, pored ostalog, standardne uvjete ili tehničke specifikacije koje su utvrđene za aerodrom.
- (6) Javni oglas za podnošenje ponuda objavljuje se najmanje u jednim dnevnim novinama koje su dostupne u Bosni i Hercegovini, u oba entiteta, i mora da sadrži najmanje sljedeće elemente:
 - a) vrste usluga za koje se objavljuje javni oglas,
 - b) uvjete koje mora da ispuni pružatelj usluga opsluživanja na zemlji,
 - c) vrijeme na koje se pružatelj usluga opsluživanja na zemlji bira,
 - d) mjerila za izbor pružatelja usluga,
 - e) rok za podnošenje ponuda,
 - f) rok za donošenje odluke o izboru,
 - g) pouku o pravnom lijeku.
- (7) Na javni oglas za podnošenje ponuda može da se prijavi svaki pružatelj usluga opsluživanja na zemlji koji posjeduje važeću dozvolu za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, odnosno dozvolu za samoopsluživanje, izdatu u skladu sa odredbama ovog pravilnika.
- (8) Tijelo koje je provelo izbor pružatelja usluga u skladu sa ovim članom obavještava Komitet korisnika aerodroma o rezultatima postupka javnog oglasa.

Član 45.

(Donošenje odluke o izboru pružatelja usluga opsluživanja na zemlji)

- (1) Pružatelji usluga opsluživanja na zemlji biraju se na maksimalni period od sedam godina.
- (2) Ako pružatelj usluga opsluživanja na zemlji prestane da pruža usluge prije isteka vremena na koje je izabran, bira se novi pružatelj usluga na osnovu istog postupka.
- (3) Ako pružatelja usluga opsluživanja na zemlji bira operator aerodroma, nezadovoljna strana može da izjavi prigovor BHDCA u roku od 15 dana od dana kad je primila odluku o izboru.
- (4) Ako pružatelja usluga opsluživanja na zemlji bira BHDCA, nezadovoljna strana može da se žali u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje zračni promet.

IX. PRISTUP AERODROMSKIM INSTALACIJAMA

Član 46.

(Pristup aerodromskim instalacijama)

- (1) Pružatelji usluga opsluživanja na zemlji i korisnici aerodroma koji se samoopslužuju moraju da imaju pristup aerodromskim instalacijama u obimu koji je potreban za obavljanje njihovih djelatnosti.
- (2) Ako operator aerodroma, tijelo javne vlasti ili pružatelj neke druge usluge koja je od značaja za rad aerodroma postavlja uvjete za pristup aerodromskim instalacijama, ti uvjeti moraju da budu primjereni, objektivni, transparentni i nediskriminatorni.
- (3) Prostor koji služi pružanju usluga opsluživanja na zemlji razdjeljuje se na različite pružatelje usluga i korisnike aerodroma koji se samoopslužuju, uključujući nove subjekte na tom području, na način koji je potreban za ostvarenje njihovih prava, omogućujući poštenu i djelotvornu konkurenciju zasnovanu na primjerenim, objektivnim, transparentnim i nediskriminatornim pravilima i kriterijima.
- (4) Ako korištenje aerodromskih instalacija podliježe naplati, kriteriji za naplatu moraju da budu određeni na osnovu primjerenih, objektivnih, transparentnih i nediskriminatornih kriterija.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE I STUPANJE NA SNAGU

Član 47.

(Uzajamnost)

- (1) BHDCA može potpuno ili djelimično ukinuti primjenu ovog pravilnika, po načelu reciprociteta, ako raspolaže saznanjima da druga država pravno ili faktički nije odobrila pružateljima usluga opsluživanja na zemlji iz Bosne i Hercegovine ili korisnicima aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge:
 - a) isti tretman koji imaju pružatelji usluga opsluživanja na zemlji i korisnici aerodroma koji samostalno obavljaju usluge opsluživanja na zemlji tih država u Bosni i Hercegovini;
 - b) isti tretman koji imaju pružatelji usluga opsluživanja na zemlji i korisnici aerodroma koji samostalno obavljaju usluge opsluživanja na zemlji s poslovnim sjedištem u toj državi;
 - c) isti tretman koji imaju pružatelji usluga opsluživanja na zemlji i korisnici aerodroma koji samostalno obavljaju usluge opsluživanja na zemlji iz trećih država.
- (2) Trećom državom iz stava (1) ovog člana smatra se država koja nije potpisnica ECAA sporazuma.
- (3) Ukoliko BHDCA ima saznanja da neka država potpisnica ECAA sporazuma postupa protivno stavu (1) ovog člana,

BHDCA o tome obavještava Zajednički komitet ECAA sporazuma.

- (4) Tek ako postupak pred Zajedničkim komitetom ECAA sporazuma završi bez rješenja, BHDCA može u potpunosti ili djelimično obustaviti ispunjenje obaveza koje proizilaze iz primjene ovog pravilnika prema pružateljima zemaljskih usluga i korisnicima aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge iz te države.

Član 48.

(Ostale odredbe)

Radi ispunjavanja ciljeva utvrđenih ovim pravilnikom aerodromski operator, pružatelji usluga opsluživanja na zemlji, pružatelj usluga samoopsluživanja i korisnici aerodroma dužni su, pored zahtjeva sadržanih u ovom pravilniku, ispunjavati zahtjeve sadržane u zahtjevima ICAO, EASA, IATA, ECAC.

Član 49.

(Stavljanje van snage)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o pružanju zemaljskih usluga na aerodromima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 13/13 i 70/16).

Član 50.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-3-853-5/22

25. aprila 2023. godine
Banja Luka

Generalni direktor
Čedomir Šušnjar, s. r.

PRILOG 1.

**ZAHTJEV ZA IZDAVANJE/IZMJENU/PRODUŽENJE VAŽENJA DOZVOLE ZA PRUŽANJE
USLUGA OPSLUŽIVANJA NA ZEMLJI/DOZVOLE SAMOOPSLUŽIVANJA**

1. Podaci o podnosiocu zahtjeva	
Naziv podnosioca zahtjeva	
Sjedište (ulica i broj, grad, poštanski broj, država)	
Matični broj	PIB
Šifra djelatnosti	
Broj telefona	Broj faksa
Elektronska pošta	

2. Podaci o odgovornom licu	
Ime i prezime	
Funkcija	
Adresa (ulica i broj, grad, poštanski broj, država)	Broj telefona
	Posao
	Faks
	Mobilni
Elektronska pošta	
Datum	Potpis

3. Zahtjev za:	
Opisluživanje na zemlji	☐ Izdavanje ☐ Izmjena ☐ Produženje
Samoopisluživanje	☐ Izdavanje ☐ Izmjena ☐ Produženje
4. Aerodrom na kojem se pružaju ili će se pružati usluge	
5. Datum planiranog otpočinjanja pružanja usluga	

6. Usluga opisluživanja na zemlji za koju se podnosi zahtjev	Da	Ne
1. Administrativni poslovi i kontrola		
1.1. Predstavljanje kod lokalnih vlasti ili drugih subjekata i povezivanje s njima, isplate u ime korisnika aerodroma i osiguravanje poslovnog prostora za njihove predstavnike		
1.2. Kontrola utovara, slanje i primanje poruka i telekomunikacija		
1.3. Rukovanje, čuvanje i vođenje zapisa o opremi za utovar		
1.4. Bilo koja druga usluga kontrole prije, tokom ili poslije leta i ostale administrativne usluge koje zahtijeva korisnik aerodroma		
2. Opisluživanje putnika		
2.1. Usluga ukrcavanja i iskrcavanja putnika obuhvata sve vrste obavještanja i pomoći pri dolasku, odlasku, transferu ili tranzitu putnika, uključujući obavještanje putnika o njihovim pravima, pregled putnih karata i putnih isprava, registraciju ručnog prtljaga i predatog prtljaga i njegov prijenos do prostora za razvrstavanje.		
3. Prihvat i oprema predatog prtljaga		
3.1. Usluga utovara i istovara prtljaga obuhvata rukovanje prtljagom u prostoru za razvrstavanje, razvrstavanje prtljaga, pripremu prtljaga za otpremu, utovar i istovar vozila ili sredstava kojima se prevozi ili prenosi prtljag od zrakoplova do prostora za razvrstavanje i obratno i prijevoz prtljaga iz prostora za razvrstavanje do prostora za podizanje prtljaga.		
4. Prihvat i otprema pošte i robe		
4.1. Za robu: fizičko rukovanje pri izvozu, prijevozu i uvozu robe, rukovanje robnim dokumentima, carinske procedure i provođenje svih procedura osiguravanja prema dogovoru strana ili prema zahtjevima okolnosti		

4.2. Za poštu: fizičko rukovanje dolaznom i odlaznom poštom, rukovanje poštanskim dokumentima i provođenje svih procedura osiguravanja prema dogovoru strana ili prema zahtjevima okolnosti		
5. Pribvat i otprema zrakoplova na platformi		
5.1. Navođenje zrakoplova na zemlji pri dolasku i odlasku		
5.2. Pomoć pri parkiranju zrakoplova i pribavljanje odgovarajućih sredstava		
5.3. Komunikacija između zrakoplova i pružatelja usluga na platformi		
5.4. Utovar i istovar zrakoplova, uključujući pribavljanje i rukovanje potrebnim sredstvima, kao i prijevoz posade i putnika između zrakoplova i terminala i prijevoz prtljaga između zrakoplova i terminala		
5.5. Pribavljanje i rukovanje odgovarajućim uređajima za startovanje motora		
5.6. Vuča ili izguravanje zrakoplova pri dolasku i odlasku, kao i pribavljanje i rukovanje odgovarajućim sredstvima		
5.7. Prijevoz, utovar hrane i pića u zrakoplov i istovar iz njega		
6. Opsluživanje zrakoplova		
6.1. Vanjsko i unutrašnje čišćenje zrakoplova, servisiranje toaleta i snabdijevanje vodom		
6.2. Grijanje i hlađenje putničke kabine, odstranjivanje snijega i leda, odleđivanje zrakoplova		
6.3. Preuređivanje putničke kabine odgovarajućom kabinskom opremom i skladištenje te opreme		
7. Snabdijevanje zrakoplova gorivom i mazivom		
7.1. Organizacija i provođenje punjenja rezervoara gorivom i pražnjenja rezervoara, uključujući skladištenje goriva i kontrolu kvaliteta i količine isporučenog goriva		
7.2. Dopuna ulja i drugih tečnosti		
8. Održavanje zrakoplova		
8.1. Redovni pretpoletni pregled		
8.2. Druge usluge održavanja koje zahtijeva korisnik aerodroma		
8.3. Nabavka i administracija rezervnih dijelova i odgovarajuće opreme		
8.4. Ugovaranje odgovarajuće pozicije za parkiranje i/ili smještaj u hangaru		
9. Priprema leta i usluge za posadu		
9.1. Priprema leta na aerodromu polijetanja ili na drugoj tački		

9.2. Pomoć tokom leta, uključujući preusmjeravanje zrakoplova, ako je potrebno		
9.3. Usluge poslije leta		
9.4. Usluga administriranja posade		
10. Prijevoz putnika i posade od zrakoplova i do zrakoplova		
10.1. Organiziranje i prijevoz posade, putnika, prtljaga, robe i pošte između različitih terminala na istom aerodromu, izuzimajući prijevoz između zrakoplova i bilo koje druge tačke unutar prostora istog aerodroma		
10.2. Bilo koji poseban prijevoz koji zahtijeva korisnik aerodroma		
11. Snabdijevanje zrakoplova hranom i pićem		
11.1. Povezivanje sa dobavljačima i administrativno upravljanje		
11.2. Skladištenje hrane i pića i opreme potrebne za njihovu pripremu		
11.3. Čišćenje opreme za pripremu hrane i pića		
11.4. Priprema i dostavljanje opreme, kao i zaliha pića i hrane		
<i>Napomena: * Naznačiti dio ili dijelove vrste ili podvrste usluge opsluživanja na zemlji ako se zahtjev za izdavanje dozvole odnosi samo na pojedine dijelove</i>		

12. Prilozi

- (1) Operativni priručnik
- (2) Program sigurnosti civilnog zrakoplovstva (ukoliko pružatelj zemaljskih usluga vrši primjenu sigurnosnih mjera, u skladu sa propisima koje donosi BHDCA iz oblasti sigurnosti civilnog zrakoplovstva)
- (3) Izjava o provođenju standarda i preporučene prakse o zaštiti životne sredine
- (4) Najnoviji interni finansijski izveštaj
- (5) Finansijski izveštaji za posljednje dvije godine (sa mišljenjem nezavisnog revizora, ako je primjenjivo)
- (6) Poslovni plan (za najmanje prve tri godine poslovanja)
- (7) Potvrda o plaćenim porezima i doprinosima
- (8) Polisa osiguranja odgovornosti iz djelatnosti
- (9) Spisak opreme i sredstava za pružanje usluga
- (10) Kopije dozvola, potvrda o obučenosti i certifikata osoblja
- (11) Dokaz o plaćenju administrativnoj taksi
- (12) Dokaz o plaćenju naknadi za izdavanje/izmjenu/produženje važenja dozvole za pružanje usluga zemaljskog opsluživanja ili dozvole za samoopsluživanje

PRILOG 2.

Na osnovu člana _____ Pravilnika o pružanju usluga opsluživanja na zemlji, generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine izdaje

DOZVOLA ZA PRUŽANJE USLUGA OPSLUŽIVANJA NA ZEMLJI
(CERTIFICATE FOR GROUNDHANDLING)

Broj:

Number:

(Naziv pružatelja usluga opsluživanja na zemlji i sjedište)

(Supplier of groundhandling services, name and place of business)

Ova dozvola važi za sljedeće vrste/podvrste usluga opsluživanja na zemlji:
This certificate is valid for the following categories/subcategories of groundhandling services:

Datum izdavanja
Date of issue

Datum važenja
Valid until

Generalni direktor

Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine
Director general of the Bosnia and Herzegovina Directorate for Civil Aviation

PRILOG 3.

Na osnovu člana _____ Pravilnika o pružanju usluga opsluživanja na zemlji („Službeni glasnik BiH“ broj: _____), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine izdaje

DOZVOLU ZA SAMOOPSLUŽIVANJE
(CERTIFICATE FOR SELF - HANDLING)

Broj:

Number:

(Naziv pružatelja samoopsluživanja i sjedište)
(Supplier of self-handling, name and place of business)

Ova dozvola važi za sljedeće vrste/podvrste usluga opsluživanja na zemlji:
This certificate is valid for the following categories/subcategories of groundhandling services:

Datum izdavanja
Date of issue

Datum važenja
Valid until

Generalni direktor

Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine
Director general of the Bosnia and Herzegovina Directorate for Civil Aviation